

ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД АГРОТЕХНІЧНИХ ФАКТОРІВ

Баган А.В.,
кандидат сільськогосподарських наук

На сьогодні залишається актуальною проблема одержання високих і стабільних врожаїв пшениці озимої. За результатами проведених досліджень було встановлено, що поряд із агротехнічними заходами і погодними умовами, сорт відіграє важливу роль у формуванні врожайності пшениці озимої. Урожайність залежить від біологічних особливостей сорту та післядії попередника [1-3].

У виробничих умовах Полтавської області протягом 2014-2016 років досліджували рівень формування урожайності пшениці озимої залежно від сорту і попередника. Серед сортового складу вивчали сім сортів: Подолянка, Золотоколоса, Альбатрос одеський, Диканька, Селянка, Білосніжка, Крижинка. Попередниками були горох і кукурудза на силос.

2014 рік характеризувався найменшою урожайністю пшениці озимої за роки досліджень, як відповідно становила: після кукурудзи на силос – 4,51-5,61 т/га, після гороху була більшою – 4,79-5,94 т/га. Так, після попередника кукурудза на силос найбільше значення даного показника мав сорт Диканька – 5,61 т/га, який суттєво перевищував за досліджуваною ознакою майже всі сорти пшениці озимої та істотно не відрізнявся за даним показником від сортів Крижинка і Подолянка (5,31 і 5,54 т/га відповідно). Найменшу урожайність мав сорт Селянка (4,51 т/га), який суттєво не відрізнявся за даною ознакою від сортів Альбатрос одеський і Білосніжка (4,89 і 4,73 т/га відповідно).

Після попередника горох найбільше значення даного показника відмічено також у сорту Диканька (5,94 т/га), який суттєво перевищував за досліджуваною ознакою сорти пшениці озимої, а також за даним показником знаходився на рівні сорту Подолянка (5,87 т/га). Аналогічно післядії попередника гороху, сорт Селянка характеризувався найменшою урожайністю (4,79 т/га), що істотно не відрізнявся за даною ознакою від сортів Альбатрос одеський, Білосніжка і Золотоколоса (5,06; 4,89 і 5,21 т/га відповідно).

За попередниками у сортів пшениці озимої Селянка, Подолянка і Диканька досліджувана ознака після гороху (4,79; 5,87 і 5,94 т/га відповідно) була суттєво більшою, ніж після кукурудзи на силос (4,51; 5,54 і 5,61 т/га відповідно).

У 2015 році урожайність пшениці озимої була дещо більшою і складала: після кукурудзи на силос – 4,76-5,92 т/га, після гороху – 4,92-6,31 т/га. Після кукурудзи на силос, аналогічно 2014 року, найбільшу урожайність відмічено у сорту Диканька (5,92 т/га), який суттєво перевищував за даною ознакою сорти Крижинка і Подолянка (5,52 і 5,73 т/га відповідно), а з іншими сортами за досліджуваним показником істотно не відрізнявся. Найменшу урожайність мав сорт Селянка (4,76 т/га), який суттєво не перевищував за даною ознакою сорти Альбатрос одеський і Білосніжка (5,12 і 4,94 т/га відповідно).

Після гороху у сорту Диканька спостерігалася найбільша урожайність (6,31 т/га), що знаходився за даним показником на рівні сорту Подолянка (6,05 т/га) та перевищував решту сортів пшениці озимої. Найменшою урожайністю характеризувався сорт Селянка (4,92 т/га), який суттєво не відрізнявся за даною ознакою від сортів Альбатрос одеський і Білосніжка (5,38 і 5,09 т/га відповідно).

За попередниками у сортів пшениці озимої Подолянка і Диканька досліджуваний показник після гороху (6,05 і 6,31 т/га відповідно) був суттєво більшим, ніж після кукурудзи на силос (5,73 і 5,92 т/га відповідно). У решти сортів пшениці озимої за попередниками істотної різниці за даним показником не відмічено.

2016 рік характеризувався найбільшою урожайністю за роки досліджень: після кукурудзи на силос – 4,98-6,17 т/га, після гороху – 5,21-6,55 т/га. Після попередника кукурудза на силос у сорту Диканька відмічена найбільша урожайність (6,17 т/га), за якою він знаходився на рівні сортів Крижинка і Подолянка (5,72 і 5,95 т/га відповідно), а порівняно з іншими сортами характеризувався суттєво більшим значенням ознаки. Найменшу урожайність (4,98 т/га) виділено у сорту Селянка, що істотно не відрізнявся від сортів Альбатрос одеський, Білосніжка і Золотоколоса (5,31; 5,13 і 5,48 т/га відповідно).

Після гороху сорт Диканька характеризувався найбільшим значенням даного показника (6,55 т/га) та істотно не відрізнявся за урожайністю від сорту Подолянка (6,23 т/га), але суттєво перевищував за даною ознакою решту сортів. У сорту Селянка спостерігалася найменша урожайність (5,21 т/га), що знаходився на рівні сортів Альбатрос одеський, Білосніжка і Золотоколоса (5,52; 5,31 і 5,70 т/га відповідно).

У сортів пшениці озимої Білосніжка, Подолянка і Диканька за попередниками урожайність після гороху (5,31; 6,23 і 6,55 т/га відповідно) була суттєво більшою, ніж після кукурудзи на силос (5,13; 5,95 і 6,17 т/га відповідно).

Отже, за середніми даними досліджень найбільшою урожайністю характеризувалися сорти пшениці озимої Подолянка і Диканька після попередника горох – 6,05 і 6,27 т/га відповідно.

Список використаних джерел

1. Вожегов С. Нові сорти пшениці у виробництво / С. Вожегов, В. Судін // Пропозиція. – 2001. – № 10. – С. 38–39.
 2. Уліч О. Л. Нова генерація сортів пшениці озимої / О. Л. Уліч // Пропозиція. – 2006. – № 7. – С. 46–49.
 3. Шелепов В. В. Морфология, биология, хозяйственная ценность пшеницы / В. В. Шелепов, В. М. Маласай, А. М. Пензев. – М.: Миронівка, 2004. – 524 с.
-